

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

"The center of the manual training movement in Germany" : die Deutsche Lehrerbildungstalt für Knabenhandarbeit in Leipzig, 1887 - 1914 / ["Centrum hnutí za manuální práci v Německu"] / Klaus Dittrich – ger

In: Paedagogica historica -- ISSN 0030-9230 -- Roč. 55, č. 5 (October) (2019), s. 671-693.

Kolem r. 1900 se při národních školských reformách často mluvilo o výcviku v manuálních pracích u chlapců v rámci primárního vzdělávání. Článek zmiňuje vznik Německé asociace pro manuální výcvik v r. 1886 a její Vysokou školu pro výcvik učitelů, kde se vyučovaly i manuální dovednosti. Tato vysoká škola využívala ve výuce zkušenosti ze Skandinávie, Francie a Ameriky, na druhé straně ji navštěvovali experti z jiných zemí, aby zde získali inspiraci pro své školy. Výcvik v manuálních dovednostech se stal symbolem budování nové moderní a kosmopolitní společnosti.

školská reforma ; manuální dovednost ; základní škola ; historické hledisko ; dějiny pedagogiky ; chlapec ; vzdělávání učitelů ; vysoká škola ; Německo ; Lipsko ; století 19/20

<http://katalog.npmk.cz/documents/477133>

2.

Czechoslovak participation in the liberation of Paris : in remembrance of the 75th anniversary of the liberation of the French capital / [Československá účast na osvobození Paříže : k 75. výročí osvobození francouzského hlavního města] / Jaroslav Bouček – eng

In: Comenius : journal of Euro-American Civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč. 6, č. 2 (2019), s. 183-190.

Českoslovenští občané se účastnili partyzánského boje ve Francii během druhé světové války a měli významný podíl na bojích během osvobození Paříže. Článek mluví o důvodech přítomnosti Čechů a Slováků na území Francie, vzniku odbojových organizací a reflexe československé přítomnosti a činnosti jak ze strany Němců, tak ze strany francouzských partyzánů. Autor jmenuje vybrané účastníky a jejich činy.

dějiny ; dějiny dvacátého století ; válka ; Paříž (Francie) ; odboj ; odbojová organizace ; druhá světová válka ; 1939-1945

<http://katalog.npmk.cz/documents/477300>

3.

Equal participation for a more equitable society / [Spravedlivá účast pro spravedlivější společnost] / Elke Büdenbender – eng

In: Skill set and match : CEDEFOP's magazine promoting learning for work -- ISSN 2363-0175 -- Roč. [7], č. 1 (2020), s. 8-9.

Rozhovor s Elke Büdenbergen, německou ambasádorkou odborného vzdělávání na Týdnu evropského odborného vzdělávání, který se konal v říjnu 2019 v Helsinkách. Hovoří o přínosu Německa do evropských aktivit v této oblasti. Je třeba pěstovat nové talenty, přimlouvat se zejména za rovnoprávnost žen v odborném vzdělávání i výcviku. V této oblasti je nutno vyhnout se sociálním konvencím a stereotypům.

odborné vzdělání ; odborný výcvik ; ženské povolání ; žena ; sociální postavení ; rovnost možností ; stereotyp ; spravedlnost ; zaměstnání ; SRN ; Evropa ; rovnoprávnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/477213>

4.

Finančná gramotnosť žiakov bežných škôl a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v Slovenskej republike / [Financial literacy of primary schools pupils and students with special educational needs in Slovak Republic] / František Radi, Katarína Bundzelová, Lucia Ludvigh Cintulová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže -- ISSN 1335-1109 -- Roč. 25, č. 3-4 (2019), s. 71-84.

Článek je věnován finanční gramotnosti u zdravých žáků i u žáků se zdravotním omezením. Vysvětlení základních pojmů, testování úrovně finanční gramotnosti. Důsledky finanční nezodpovědnosti, předcházení negativního dopadu. Možnosti zvyšování této gramotnosti a celkový vliv na kvalitu života.

finanční gramotnost ; finanční vzdělávání ; základní škola ; obsah výuky ; žák ; speciální vzdělávací potřeby ; pojem ; test ; hodnocení ; nevědomost ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/476836>

5.

Improving skills is an investment in people / [Zlepšování dovedností je investice do lidí] / Joost Korte ; [Autor interview] Rosy Voudouri – eng

In: Skill set and match : CEDEFOP's magazine promoting learning for work -- ISSN 2363-0175 -- Roč. [7], č. 1 (2020), s. 4-5.

Rozhovor s Joostem Kortem, členem Evropské komise zodpovědným za zaměstnaneckou politiku. Říká, že dovednosti a jejich vztah k odbornému vzdělávání a výcviku (VET) jsou zásadní evropské priority. Hlavní roli v rámci EU bude mít digitalizace. Pokud má dojít k úspěšnému transferu, je nutno investovat do lidí a zlepšovat jejich dovednosti. Tyto investice by měly tvořit 1% rozpočtu EU. CEDEFOP (Centrum pro rozvoj odborného výcviku) by mělo určit, které profese budou potřeba v budoucnosti. Určitě bude nutno podporovat menší podniky a jejich pracovníky, aby jim samotným záleželo na vhodném odborném výcviku.

odborné vzdělání ; dovednost ; zaměstnanecká politika ; zaměstnatelnost ; digitalizace ; Evropská unie ; dovednosti a znalosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/477203>

6.

Jan Patočka and Václav Havel view Edward Beneš / [Náhledy Jana Patočky a Václava Havla na osobnost Edwarda Beneše] / Zdeněk V. David – eng

In: Comenius : journal of Euro-American Civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč. 6, č. 1 (2019), s. 27-47.

Článek rozebírá náhled Jana Patočky a Václava Havla na osobnost Edwarda Beneše. Vychází při tom z publikovaných prací, ale i veřejných projevů (v případě V. Havla) a osobní korespondence (u J. Patočky). Oba myslitelé se zabývali otázkou "dvou kapitulací" E. Beneše - jeho rozhodnutí v případě Mnichovské dohody a činnosti při komunistickém převratu 1948 - a srovnáním jeho osobnosti s T. G. Masarykem. Autor článku sleduje vývoj a filozofický základ těchto názorů.

dějiny ; dějiny dvacátého století ; filozofie ; filozofie politiky ; názor ; Beneš, Edvard, ; Patočka, Jan, ; Havel, Václav, ; Beneš, Edvard,

<http://katalog.npmk.cz/documents/477250>

7.

Jaroslav Pánek, Jiří Pešek, and Petr Vorel, Velmocenské ambice v dějinách [The ambitions of powerful states in history], Prague, Učená společnost České republiky [Learned society of the Czech Republic] 2015, 148 pp. ISBN 978-80-905088-1-1 / [Recenzent] Francis D. Raška – eng

In: Comenius : journal of Euro-American Civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč. 6, č. 2 (2019), s. 279-281.

Recenze na: Velmocenské ambice v dějinách Jaroslav Pánek, Jiří Pešek, Petr Vorel -- Praha : Učená společnost České republiky, 2015 -- 148 s. -- 978-80-905088-1-1

Recenze knihy Velmocenské ambice v dějinách vydané Učenou společností České republiky sestávající ze tří částí, studií z evropských dějin. P. Vorel zpracoval téma pozdně středověkých Čech jako vlivné mocnosti ve Svaté říši římské, J. Pánek je autorem textu o restrukturalizaci

střední Evropy po bitvě u Moháče a politických rozdílech v modelech prosazovaných českými stavy a habsburskou monarchií. Třetí text od J. Peška se týká problematiky přesunů obyvatelstva na konci 19. a ve 20. století. Recenzent postupně probírá všechny texty a shledává publikaci vysoce kvalitní a užitečnou pro studenty, badatele i veřejnost se zájmem o danou problematiku.

recenze ; dějiny ; politika ; střední Evropa ; habsburská monarchie ; migrace

<http://katalog.npmk.cz/documents/477409>

8.

Masaryk's relation to the Austrian philosophical tradition : Bretano's disciples and Herbart / [**Masarykův vztah k rakouské filozofické tradici : žáci Brentana a Herbart**] / Zdeněk V. David – eng

In: Comenius : journal of Euro-American Civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč. 6, č. 2 (2019), s. 151-169.

Masaryk za svých studií ve Vídni navštěvoval lekce Franze Brentana a byl v úzkém kontaktu s řadou jeho žáků, sám se však od této filozofické školy odklonil. Pozornost je zejména věnována rozdílům ve filozofii Edmunda Husserla, dalšího z Brentanových žáků, a Masaryka, zvláště jejich odlišnému náhledu na gnozeologii a důsledkům těchto odlišností v dalších filozofických disciplínách. Článek také hovoří o náhledu obou filozofů na psychologii a politiku. V druhé části autor probírá Masarykovu reflexi filozofie Johanna Herbart a jeho následovníků.

filozofie ; psychologie ; politika ; gnozeologie ; dějiny filozofie ; dějiny vědy ; Masaryk, Tomáš Garrigue, ; Husserl, Edmund, ; Brentano, Franz, ; Herbart, Johann Friedrich, ; Masaryk, Tomáš Garrigue,

<http://katalog.npmk.cz/documents/477316>

9.

The Organizational Landscape of Schools : school Employees' Conceptualizations of Organizations in Their Environment / [**Organizace škol v komunitách : konceptualizace organizací pohledem zaměstnanců školy v komunitním prostředí**] / Andrea Prado Tuma -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education -- ISSN 0195-6744 -- Roč. 126, č. 2 (February 2020) (2019/2020), s. 231-263.

Stále větší počet výzkumů poukazuje na skutečnost, že partnerství školy a organizací v jejím sousedství zlepšuje školní výsledky žáků. Málo se ale ví o tom, jak učitelé, kteří tyto kontakty zařizují a využívají, tyto organizace přijímají. Studie založená na 52 kvalitativních rozhovorech se zamýšlí nad interakcemi školy s organizacemi v jejím okolí, jaké benefity poskytují škole a místní komunitě a podle čeho učitelé spolupracující organizace vybírají. Studie proběhla v USA.

škola ; společenství ; působení ; hodnocení žáka ; prospěch ; organizace ; učitel ; spolupráce ; Spojené státy americké ; vztah

<http://katalog.npmk.cz/documents/477055>

10.

Pedagogická a publikační činnost Leva Nikolajeviča Tolstého / [Educational and publishing activities of Lev Nikolayevich Tolstoy] / Veronika Vrabcová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vychovatel -- ISSN 0139-6919 -- Roč. 67, č. 9-10 (november-december) (2019), s. 45-51.

Lev Nikolajevič Tolstoj (1828-1910) představuje významnou filantropickou osobnost, která stála při vzniku volných, svobodných škol pro děti rolníků založených na ideji svobodné výchovy. Zakládáním těchto škol se zasloužil o humanizaci výchovy a vzdělání, o šíření gramotnosti a povznesení kulturního povědomí vesnického obyvatelstva v Jasně Poljaně a okolních vesnicích. Bojoval proti šablonovitosti, mechanickému učení a proti přísným ponižujícím trestům, jak tomu bylo běžné v tehdejších tradičních školách.

pedagogická činnost ; publikační činnost ; základní škola ; zemědělec ; vesnice ; venkovská škola ; humanizace ; gramotnost ; Tolstoj, Lev Nikolajevič, ; Tolstoj, Lev Nikolajevič, ; Rusko ; filantropisté ; zakladatel ; století 19-20

<http://katalog.npmk.cz/documents/476711>

11.

Príčiny zanechávania športovej aktivity detí a mládeže / [Causes of leaving sports activity in children and youth] / Tomáš Gregor, Adriána Kaplánová, Oľga Filipa Ondrejková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vychovatel -- ISSN 0139-6919 -- Roč. 67, č. 9-10 (november-december) (2019), s. 27-31.

Dle statistik téměř 80% dětí, které začaly aktivně sportovat mezi 10. a 17. rokem života, sportu zanechá a nepokračuje v něm v dospělosti. Mezi důvody, které děti uvádějí, patří: ztráta zájmu, únava, potřeba více času na učení, příliš silný tlak. Uvedeny jsou výsledky výzkumných prací, které se věnovaly tomuto tématu. Důvody přerušování a zanechání aktivního sportování dětí se dělí na 1) primární důvody: sport nepřináší dětem očekávanou radost; důvody týkající se kvality vedení tréninků a zápasů; konflikt zájmů s dalšími životními aktivitami. 2) Sekundární důvody: příliš silný tlak ze strany rodičů a spoluhráčů; velký důraz na soutěžení a význam vítězství; nemožnost hrát ve sportovních zápasech v základní sestavě (náhradnictví). V závěru jsou uvedena doporučení pro trenéry, rodiče a učitele tělesné výchovy.

volný čas ; činnosti mimo vyučování ; sport ; základní škola ; střední škola ; druhý stupeň ; statistická data ; výsledek výzkumu ; trenér ; rodiče ; psychická zátěž ; tělesná zátěž ; soutěžení ; tělesná výchova ; učitel ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/476704>

12.

Recenzija na knihu : Pánková M. Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016), Praha: Academia, Národní pedagogické museum a knihovna J. A. Komenského, 2017. 267 S. / [Recenze knihy : Pánková M. Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016), Praha: Academia, Národní pedagogické museum a knihovna J. A. Komenského, 2017. 267 S.] / [Recenzent] Georgij Pavlovič Mel'nikov -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 1

In: Vestnik slavjanskich kul'tur -- ISSN 2073-9567 -- Roč. 55, č. 1 (2020), s. 303-307.

Recenze na: Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016) Pánková, Markéta -- Praha: Academia, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, 2017 -- 267 s. -- ISBN 978-80-200-2662-0 ISBN 978-80-86935-34-8

Autor příspěvku nejprve představuje osobnost J. A. Komenského a zmiňuje jeho osud exulanta. Dále upozorňuje na symbolický význam Komenského pro české národní obrození a národní sebeuvědomění. Sleduje proměny, jakými prochází dobové interpretace díla a života Komenského od vzniku Československa až po současnost. Vyzdvihuje přínos Komenského pro světovou pedagogiku i filozofii. Recenzovanou monografii hodnotí autor ve světle současné světové komeniologie. Oceňuje bohatý obrazový materiál, na kterém kniha staví a který poskytuje vyčerpávající informace o způsobu uchopení osobnosti Komenského ve výtvarném umění počínaje polovinou 17. století. Zvláštní pozornost je v monografii věnována výtvarným dílům ztvárňujícím Komenského, jež byla vytvořena za jeho života (Rembrandt). Závěrem se recenzent věnuje osobnosti autorky publikace a její činnosti v oblasti české i zahraniční komeniologie.

recenze ; výtvarné umění ; dílo ; osobnost ; životní příběh ; emigrant ; pedagogika ; symbol ; filozofie ; historické hledisko ; národní vědomí ; interpretace ; svět ; monografie ; obraz ; komeniologie ; Komenský, Jan Amos, ; Pánková, Markéta, ; Rembrandt Harmenszoon van Rijn, ; Komenský, Jan Amos, ; 1650-

<http://katalog.npmk.cz/documents/477552>

13.

The smuggling and distribution of exile publishers' materials in Czechoslovakia, 1968-1989 / [Pašování a distribuce exilového tisku v Československu, 1968-1989] / Francis D. Raška – eng

In: Comenius : journal of Euro-American Civilization -- ISSN 2333-4142 -- Roč. 6, č. 2 (2019), s. 191-206.

Pašování exilového tisku a zahraniční literatury do komunistického Československa je známý fenomén, ale jeho podrobnosti často unikají. Právě konkrétními cestami, jejich organizátory a metodami, které používali, se článek zabývá. Autor hovoří o obtížnosti financování této aktivity,

důsledcích neopatrnosti a rozpadu některých "distribučních sítí" (zejména Palach Press náleží Janu Kavanovi). Text staví na řadě citátů aktérů distribuce exilového tisku.

emigrace ; komunismus ; literatura ; dějiny ; dějiny dvacátého století ; exil ; samizdat ; tamizdat ; vydavatelství ; vydavatelská činnost ; státní bezpečnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/477253>

14.

The South versus the North, the Piarists versus the Jesuits : the educational dispute based on nature in the mid-eighteenth century in the Polish Lithuanian Commonwealth / [Jih versus sever, piaristé versus jezuité : edukační pře založená na podstatě společnosti v polovině 18. století v Polsko-litevském společenství] / Joanna Orzel – eng

In: Paedagogica historica -- ISSN 0030-9230 -- Roč. 55, č. 5 (October) (2019), s. 694-702.

Polsko-litevská mládež se v 16. - 18. století vzdělávala na vysokých školách vedených piaristy, nebo jezuity. Mezi těmito dvěma stranami probíhalo mnoho rozepří týkajících se jak obsahu, tak forem výuky. Dva jejich představitelé se dostali do sporu, který se týkal geografického determinismu a společenského klimatu. Piaristé tvrdili, že ne všechny národy, včetně polsko-litevského společenství, jsou schopny rozvíjet vědy a umění na nejvyšší úrovni, jezuité tomuto názoru tvrdě oponovali. Autorka článku analyzuje tyto dva protichůdné názory.

vzdělávání ; vysoká škola ; mládež ; církvev ; církevní škola ; historické hledisko ; dějiny pedagogiky ; umění ; věda ; konflikt ; analýza ; Polsko-litevské společenství ; jezuité ; jezuitské školství ; piaristé ; piaristické školství ; století 18

<http://katalog.npmk.cz/documents/477142>

15.

Využívanie fyzických trestov v rodinnej výchove v súčasnosti / [The use of physical punishment in family education at present] / Lujza Koldeová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vychovávateľ -- ISSN 0139-6919 -- Roč. 67, č. 9-10 (november-december) (2019), s. 33-39.

Výsledky empirického výzkumu zaměřeného na využívání fyzických trestů v rodinné výchově z let 2003 až 2018 na Slovensku a v Německu. Zjištěná výzkumná data potvrdila významné rozdíly mezi používáním fyzických trestů a vzděláním rodičů v obou zemích. Zjištěny byly stoupající tendence využívání fyzických trestů ve vztahu k vzdělání rodičů. Čím mají rodiče vyšší vzdělání, tím víc děti fyzicky trestají. Determinant věku potvrdil klesající tendenci používání fyzických trestů v závislosti na vzrůstajícím věku respondentů. Jako nejfrekventovanější důvod udělení trestu uvedli rodiče ze Slovenska i z Německa nevhodné chování dětí. V závěru článku kritika fyzických trestů jako trestů na nejjednodušší, fyziologické úrovni, kdy jejich využívání znamená jednoduchý až primitivní výchovný zásah s minimální, resp. téměř žádnou výchovnou hodnotou.

rodinná výchova ; trest ; fyzický trest ; výsledek výzkumu ; komparace ; empirický výzkum ; rodiče ; stupeň vzdělání ; věk ; nesprávné chování ; Slovensko ; SRN ; 2003-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/476706>